

νατισμός που επικρατεί εις τους διαφόρους που είνε άφοσιωμένοι στη μία ή στην άλλη γλωσσική εξέλιξη, και στον όποιο κυρίως όφείλεται ή εμπάθεια του κ. Α. Παλαμά.

Αυτά τὰ λόγια τὰ γράφω όχι γιατί είμαι γιός του Μαρτζώκη, αλλά γιατί ή κριτική του κ. Παλαμά είνε αυθάδης και άσεβής, άφου ένας νέος 22 χρόνων που έντροφά άκόμη στην πατρική στέγη, γράφει για έναν άνθρωπο που δέ μπορεί να άντικρούση την τίμια ζωή του και την χωρακτηρίζει με τη λέξι «άθλιότητα» χωρίς να ξέρη τη σημασία της.

. (*)

Έλπίζω, ότι σεις που θέλετε στον καθένα το δίκαιο θα δημοσιεύσετε αυτό μου το γράμμα και σās εύχριστώ.

Με ύπόληψι

ΚΑΙΣΑΡ ΣΤ. ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ

Φλώρινα 14 'Απριλίου 1913.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΜΑΡΤΖΩΚΗ

Κύριε Ταγκόπουλε,

Το περιοδικό σας, έχοντας ελεύτερες ιδέες, εδέχτηκε τη συζήτηση πάνω στο άρθρο, που δημοσίεψε ο κ. Α. Παλαμάς για το έργο του ποιητή Στέφανου Μαρτζώκη. Θά με υποχρεώσετε λοιπόν αν φιλοξενήσετε στο «Νουμά» το γράμμα μου αυτό, γιατί είμαι και γώ άπ' τους ανθρώπους που ξαφνίστηκαν (για να μεταχειριστώ την ήπιότερη φράση) με την έλλειψη σεμνότητας, που έχαραχτήριζε την αφηνιασμένη κριτική του κ. Λέαντρου Παλαμά. 'Αλήθεια, τους νέους μας, που ανακατεύονται στα ώραία γράμματα και τις τέχνες, έχαραχτήρισε πάντα έλλειψη σεμνότητας, μεγάλη ύπεροψία και πολλή άδικαιολόγητη πεποίθηση σε μιάν ύποθετική τους αξία, άπάνω στην όποία στηριζόμενοι αυτοχειροτονούνται κάθε τόσο κριτικοί, δέν άναγνωρίζουν τίποτε και νομίζουν πως στερεώνουν την αξία τους και δημιουργούν τη δική τους δόξα, αν άρνηθούν κ' έξευτελίσουν τις λίγες σοβαρές προσπάθειες που γίνονται στη νέα έλληνική φιλολογία.

Δέν είμαι έγώ ο κριτικός, που περιμένει ο κ. Έλευθερουλάκης να βγή και να διακηρύξη με θάρρος πως ο Στέφανος Μαρτζώκης, ο δυστυχισμένος γέρο-μαέστρος φανερώνει στο έργο του μιάν άπό τις

(*) Σ. του Ν. Μερικέσ άράδες με προσωπικά τις παραλείπουμε.

σοβαρώτερες προσπάθειες, που έγεναν στην ποίησή μας κατά τα τελευταία αυτά πενήντα χρόνια. Φοβάμαι μάλιστα πως ο κριτικός αυτός δέ θα βρεθη πολύ γρήγορα. Μπορώ να πώ όμως πως τη δική μου άτομική πεποίθηση για την αξία του έργου του Μαρτζώκη δυναμώνει και ο τρόπος, με τον όποιον πολεμήθηκε όσο ζούσε ο Ζακυθινός ποιητής, και ή βία μερικων να τον άρνηθούν και να τον ξεγράψουν πολύ γρήγορα, ένψ δ τάφος του είναι άκμα νωπός, σ' εποχή μάλιστα που δλόκληρη ή προσοχή του έθνους είναι γυρισμένη άλλοι. Οι φιλολογικές άσημότητες και οι έφήμεροι στιχοπλόκοι δέ βρίσκουν τέτοια άντίδραση και τέτοιον πόλεμο, προ πάντων στην πατρίδα μας. Αυτό λοιπόν στερεώνει την άτομική μου σταθερή πεποίθηση πως ο Στέφανος Μαρτζώκης εΐταν ποιητής και πως το έργο του θ' άποτελέση σταθμό για τη φτωχή νεοελληνική ποίηση.

Με τιμή

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΙΧΑΣ

24.4.1918

ΛΕΥΚΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Έξόν άπό χρήματα, ο Μασούκας λυβαίνει και ποιήματα για το «Λευκό Σταυρό» του, κ' ένα τέτιο ποίημα, σταλμένο άπό κάποιον «Έρημίτη της 'Αγοριανης του Δομοκού», καθώς ύπογράφεται, το δημοσιεύουμε σε τούτη δώ τη στήλη. Το ποίημα είνε αφιερωμένο «Στο μεγαλοϊδέατη και έθναπόστολο Μασούκα».

"Όταν βαρής τη λύρα σου και ψάλης την όρφάνια π' άφησε πίσω ή λεβεντιά, κι άνέβη στο βωμό της λευτεριάς, μ' όλόχαρη περίσσια περηφάνεια, πόσες ψυχές σε εύλογοι, ψηλά στον ούρανό, που βλέπουν τα παιδάκια τους, γυμνά και πεινασμένα, γονείς, γυναίκες, άδερφές, της μοίρας καταφρόνια... Χαρά στη λύρα τη χρυσή, κ' εύλογημένο αιώνια, Το χέρι που άπλώνεται και έπαιτεί ψωμάκι Για να το δώση στα όρφανά, να μη λιμοκτονάνε, Σάν έχασαν τα άμοιρα το πατρικό φιλάκι... Δέν πρέπει νάναι νηστικά, δέν πρέπει να πεινάνε, Τα ψίχουλα της 'Αρχοντιάς είναι γι' αυτά άρκετά... Και τα περίσσια ένδύματα, τη γύμνια θα καλύφουν. Πόσα στού χρόνου τη φθοριά ο πλούτος δέν πετá! 'Ω να πονούσε ή άρχοντιά πόσα κακά θα λείφουν...

Βάρα τη λύρα σου λοιπόν και ψάλε την όρφάνια, 'Η λύρα συνεκίνησε του Κέρβερου καρδιά... Και θάνοιχτούν οι θησαυροί που είναι στη άφάνεια Κλεισμένοι μες στα σίδερα με άρμαθιές κλειδιά...

Γ. Ο.